

УДК 81'342:81'322.5:81'246.2 (043.2)

Марченко К.

Національний авіаційний університет, Київ

ФОНЕТИЧНА ІНТЕРФЕРЕНЦІЯ ЯК НАСЛІДОК КОНТАКТНОГО УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОГО БІЛІНГВІЗМУ (НА МАТЕРІАЛІ СТУДЕНТСЬКОГО МОВЛЕННЯ)

Актуальність обраної теми зумовлена потребою активізації соціолінгвістичних студій, обстеження та вивчення мовної ситуації України. Як відомо, розмовне мовлення, що характеризується найбільшим динамізмом і відносною неконтрольованістю зі сторони респондентів, може реально й об'єктивно відобразити мовну ситуацію, тому наше дослідження сфокусовано саме на аналізі розмовного мовлення студентської молоді.

Характеризуючи усне мовлення представників молодого покоління українців, можна виявити усі можливі наслідки мовного контактування, зокрема й різні прояви *інтерференційних процесів*. Ми тлумачимо інтерференцію як випадок відхилення від мовної норми.

Ситуація перманентного контактування споріднених мовних кодів в одному комунікативному просторі викликає певні зміни фонетичної системи української мови через інтенсивний інтерференційний вплив російської. Проаналізувавши українське мовлення студентської молоді, ми зафіксували декілька типових проявів інтерференції на рівні фонетики: 1) акцентуаційна інтерференція, тобто порушення в наголошуванні українських слів за аналогією до російської мови: *повезло* [пове^лзл^о], *подружка* [по^ддружка]; 2) у межах консонантизму найбільш репрезентативним є оглушення приголосних, унаслідок чого розвивається нейтралізація протиставлення приголосних фонем української мови за диференційною ознакою дзвінкість-глухість: *Киї[ф]* (замість *Киї[й]*), *по[ф]торення* (замість *по[й]творення*); 3) щодо вокалізму, то тут найбільш яскравою рисою російської фонетичної системи, що переноситься на ґрунт української мови є так зване “акання”, тобто невласлива вимова голосного [а] на місці ненаголошеного [о]. Звук [о] має вимовлятися виразно у будь-якій позиції у слові, натомість нерозрізнення звуків [а] та [о] у ненаголошеній позиції властиве російській: “*Я работаю дуже хорошо...*” [j·a rab^otaʏ dʒ^uxe xarash^o //].

Отже, тривалий процес побутування споріднених мов в одному комунікативному просторі, зумовлює зміни однієї з найстабільніших систем, а саме – фонетичної, що нівелює багато самотутніх рис української мови.

Науковий керівник: Шевчук-Клюжева О.В., канд. філол. наук